

Sở hữu trí tuệ “lá chắn” bảo vệ và bệ phóng giá trị thương hiệu doanh nghiệp

13:06 18/04/2026

Trong nền kinh tế số và hội nhập sâu rộng, thương hiệu ngày càng trở thành tài sản chiến lược của doanh nghiệp. Tuy nhiên, để bảo vệ và khai thác hiệu quả tài sản này, sở hữu trí tuệ (SHTT) đang đóng vai trò then chốt, không chỉ giúp chống xâm phạm mà còn góp phần nâng cao giá trị và năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp trên thị trường.

Xây dựng “hàng rào pháp lý” cho thương hiệu

Thương hiệu chỉ thực sự thuộc về doanh nghiệp khi được pháp luật bảo hộ thông qua các quyền sở hữu trí tuệ như nhãn hiệu, bản quyền, kiểu dáng công nghiệp. Việc đăng ký bảo hộ không chỉ giúp xác lập quyền sở hữu hợp pháp mà còn tạo nền tảng để doanh nghiệp xử lý các hành vi xâm phạm.

Trong thực tế, nhiều doanh nghiệp Việt đã phải “trả giá” khi bị đối thủ đăng ký mất thương hiệu hoặc sao chép ý tưởng do không kịp thời bảo hộ. Điều này cho thấy, nếu thiếu SHTT, thương hiệu dễ dàng bị tổn thương và doanh nghiệp gần như không có cơ sở pháp lý để bảo vệ quyền lợi.

Theo các chuyên gia, phát triển thương hiệu gắn với sở hữu trí tuệ và công nghệ truy xuất nguồn gốc là xu thế tất yếu, giúp nâng cao tính minh bạch, bảo vệ tài sản trí tuệ, chống hàng giả, xây dựng niềm tin với người tiêu dùng và đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thị trường số.

Đặc biệt, từ năm 2026, các quy định pháp luật mới yêu cầu doanh nghiệp chú trọng hơn đến việc quản trị tài sản trí tuệ, coi đây là một phần trong chiến lược kinh doanh. SHTT vì thế không còn là lựa chọn, mà là yêu cầu tất yếu.

Chia sẻ với báo chí, ông Lương Minh Huân - Viện trưởng Viện Phát triển doanh nghiệp, cho rằng trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp 4.0, thương hiệu không còn chỉ là dấu hiệu nhận diện sản phẩm mà đã trở thành tài sản chiến lược của doanh nghiệp và địa phương. Đồng thời, sở hữu trí tuệ đóng vai trò quan trọng trong việc bảo hộ giá trị thương hiệu, giúp doanh nghiệp khẳng định quyền sở hữu và tạo lợi thế cạnh tranh bền vững. Khi thị trường ngày càng đòi hỏi minh bạch thông tin, an toàn sản phẩm và truy xuất nguồn gốc, việc ứng dụng công nghệ số để theo dõi, xác thực và chứng minh chất lượng sản phẩm trở thành một yêu cầu tất yếu.

Bên cạnh vai trò bảo vệ, sở hữu trí tuệ còn là yếu tố quan trọng giúp nâng cao giá trị doanh nghiệp. Trong nhiều trường hợp, tài sản trí tuệ và thương hiệu chiếm tỷ trọng lớn trong tổng giá trị doanh nghiệp.

Hiện nay, Việt Nam có gần 1,1 triệu doanh nghiệp, đóng góp hơn 50% GDP. Trong bối cảnh đó, những doanh nghiệp sở hữu danh mục SHTT rõ ràng thường có lợi thế vượt trội trong việc gọi vốn, mở rộng thị trường và nhượng quyền thương mại.

Đối với nhà đầu tư, tài sản trí tuệ chính là thước đo cho năng lực đổi mới và tiềm năng tăng trưởng dài hạn. Một thương hiệu được bảo hộ bài bản không chỉ tạo niềm tin với khách hàng mà còn nâng cao sức hấp dẫn trên thị trường vốn.

Đòn bẩy thúc đẩy đổi mới sáng tạo và hội nhập quốc tế

Sở hữu trí tuệ còn đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy đổi mới sáng tạo – yếu tố cốt lõi của tăng trưởng bền vững. Khi quyền lợi được bảo vệ, doanh nghiệp có động lực đầu tư vào nghiên cứu, phát triển sản phẩm và công nghệ mới.

Trong những năm gần đây, hoạt động đổi mới sáng tạo tại Việt Nam ngày càng sôi động, gắn liền với xu hướng chuyển đổi số và phát triển kinh tế tri thức. Điều này thể hiện rõ qua việc gia tăng số lượng doanh nghiệp đầu tư vào nghiên cứu

– phát triển (R&D), cũng như sự gia tăng các đơn đăng ký bảo hộ quyền SHTT.

Việc bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ trên không gian mạng là điều quan trọng đối với mỗi doanh nghiệp, bởi tài sản của doanh nghiệp có thể bị đánh cắp hoặc sao chép bất kỳ lúc nào.

Bên cạnh đó, trong tiến trình hội nhập, SHTT được xem là “tấm hộ chiếu” giúp doanh nghiệp vươn ra thị trường quốc tế. Việc đăng ký bảo hộ tại các quốc gia khác không chỉ giúp tránh tranh chấp mà còn nâng cao uy tín và vị thế thương hiệu.

Thực tế, nhiều doanh nghiệp Việt đã gặp khó khăn khi xuất khẩu do thương hiệu bị đăng ký trước ở nước ngoài. Điều này cho thấy, trong sân chơi toàn cầu, chậm một bước trong bảo hộ SHTT có thể khiến doanh nghiệp mất cả thị trường.

Ngoài ra, với tốc độ tăng trưởng GDP quý I/2026 đạt 7,83%, nền kinh tế Việt Nam đang duy trì đà phát triển tích cực, kéo theo nhu cầu cạnh tranh và bảo vệ

thương hiệu ngày càng cao . Trong bối cảnh đó, SHTT trở thành công cụ không thể thiếu để doanh nghiệp giữ vững vị thế.

Mặc dù vai trò của SHTT ngày càng được khẳng định, nhưng thực tế cho thấy nhiều doanh nghiệp Việt vẫn chưa quan tâm đúng mức đến việc bảo hộ và khai thác tài sản trí tuệ. Nguyên nhân chủ yếu đến từ: Thiếu nhận thức về giá trị của SHTT; ngại chi phí và thủ tục đăng ký; tư duy kinh doanh ngắn hạn

Trong khi đó, xu hướng pháp lý và thị trường đang thay đổi nhanh chóng, buộc doanh nghiệp phải chuyển mình. Việc xây dựng chiến lược SHTT cần được thực hiện ngay từ giai đoạn khởi nghiệp, thay vì chỉ xử lý khi xảy ra tranh chấp. Doanh nghiệp cần chủ động: Đăng ký bảo hộ đầy đủ các đối tượng SHTT; Theo dõi và xử lý kịp thời các hành vi xâm phạm

Trong kỷ nguyên kinh tế số và hội nhập toàn cầu, sở hữu trí tuệ không chỉ là công cụ bảo vệ mà còn là yếu tố quyết định năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp. Một thương hiệu mạnh không thể tách rời một chiến lược SHTT bài bản.

Có thể nói, SHTT chính là “lá chắn” giúp doanh nghiệp đứng vững trước rủi ro, đồng thời là “bệ phóng” đưa thương hiệu vươn xa. Doanh nghiệp nào nhận thức sớm và đầu tư đúng mức cho tài sản trí tuệ sẽ nắm giữ lợi thế lớn trong cuộc đua cạnh tranh ngày càng khốc liệt.

Minh Thành